

POWSTANIE DWÓCH PAŃSTW NIEMIECKICH

1. Postanowienia konferencji poczdamskiej wobec Niemiec.

- utworzono Sojuszniczą Radę Kontroli z siedzibą w Berlinie
- podział Niemiec na 4 strefy okupacyjne: wschodnia – radziecka, północno – zachodnia – brytyjska, środkowo – zachodnia – francuska, południowo – zachodnia – amerykańska. Również Austria została podzielona na 4 strefy, a Berlin i Wiedeń na 4 sektory
- celem okupacji Niemiec: demilitaryzacja – rozbrownienie, demonopolizacja – rozbitcie wielkich monopolii, demokratyzacja i denazyfikacja – usunięcie wszystkich wpływów nazistowskich urzędów, stowarzyszeń itp.
- odszkodowania – nie ustalono ogólnej kwoty odszkodowań; roszczenia ZSRR zostaną zaspokojone poprzez konfiskatę dóbr z radzieckiej strefy okupacyjnej + 10% zbędnego wyposażenia przemysłowego ze stref zachodnich + 15% wyposażenia ze stref zachodnich w zamian za dostawę surowców i żywności; ZSRR ze swojej części odszkodowań uiszcza roszczenia Polski, państwa zachodnie ze swoich stref uiszczą roszczenia pozostałych państw
- zmiany terytorialne – część Prus Wschodnich z Królewcem zostaje przyłączona do ZSRR, obszary na wschód od rzek Odra i Nysa Łużycka zostaną oddane Polsce w zarząd administracyjny; ludność niemiecka z terenów Czechosłowacji, Węgier i Polski zostanie przesiedlona do Niemiec
- gospodarka - Niemcy będą traktowane jako gospodarcza całość, nacisk położony na rozwój rolnictwa i przemysł pokojowy
- ściganie i ukaranie zbrodniarzy hitlerowskich

2. Geneza powstania dwóch państw niemieckich

a) polityka okupantów w strefach okupacyjnych:

– strefy zachodnie – wypełnienie postanowień konferencji poczdamskiej:

- proces w Norymberdze (20.11.1945 – 1.10.1946)
- denazyfikacja
- demonopolizacja – rozbitcie wielkich koncernów Kruppa i IG Farben
- demokratyzacja – decentralizacja władzy; wybory w poszczególnych landach (landy zachodnie – 9), które wyłoniły parlamenty i rządy krajowe; przekazywanie nowo wybranym władzom części uprawnień państw okupacyjnych

– strefa radziecka:

- ściganie zbrodniarzy hitlerowskich – proces w Norymberdze
- wprowadzanie radzieckiego modelu politycznego – powstała Niemiecka Socjalistyczna Partia Jedności (SED) z połączenia KPD i SPD podporządkowana komunistom (KPD – Komunistyczna Partia Niemiec, SPD – Socjaldemokratyczna Partia Niemiec)
- maksymalne wykorzystywanie zasobów w imię spłaty odszkodowań wojennych
- przeprowadzenie reformy rolnej i nacjonalizacji przemysłu

b) narastanie rozbieżności między aliantami

- nie wywiązywanie się ZSRR z obowiązku dostarczania żywności i surowców do stref zachodnich powodem głodu w tych strefach
- 5.03.1946 – przemówienie Winstona Churchila w Fulton, w którym stwierdził, że Europa została podzielona „żelazną kurtyną” od Szczecina nad Bałtykiem do Triestu nad Adriatykiem – oficjalny początek „zimnej wojny”
- 1.01.1947 – utworzenie **Bizonii** przez połączenie strefy brytyjskiej i amerykańskiej wbrew woli ZSRR
- marzec 1947 – wprowadzenie doktryny Trumana
- 5.06.1947 – sformułowanie planu Marshalla

- luty 1948 – konferencja w Londynie w sprawie przyszłości Niemiec. Nie został na nią zaproszony przedstawiciel ZSRR – bezpośrednia przyczyna zerwania współpracy dawnych sojuszników. ZSRR uznał ją za zerwanie postanowień poczdamskich
- 20.03.1948 – zerwanie posiedzenia Sojuszniczej Rady Kontroli skutkiem odmowy przedstawienia postanowień konferencji londyńskiej przez państwa zachodnie

3. I Kryzys berliński 24.06.1948 – 4.05.1949 - bezpośrednia konfrontacja mocarstw

a) przyczyny – wprowadzenie reformy walutowej w zachodnich strefach okupacyjnych i w Berlinie (20.06.1948) doprowadziło do chaosu i inflacji w radzieckim sektorze Berlina gdyż ludność z sektorów zachodnich wykupywała wszystko ze sklepów, za pieniądze, które nie podlegały wymianie. Berlin został podzielony na dwie strefy walutowe. ZSRR został zmuszony do przeprowadzenia reformy walutowej w swojej strefie – 23.06.1948 r.

b) przebieg :

24.06.1948 – Rosjanie zablokowali wszystkie lądowe drogi komunikacyjne łączące strefy zachodnie z zachodnimi sektorami Berlina

28.06.1948 – decyzja o utworzeniu „mostu powietrznego” – dostarczanie surowców i żywności do zachodniej części Berlina drogą powietrzną.

lipiec 1948 – rozwiązanie Sojuszniczej Komendantury Berlina.

październik 1948 – powstanie władz miejskich Berlina Zachodniego.

maj 1949 – zakończenie blokady Berlina.

4. Powstanie Republiki Federalnej Niemiec (RFN)

1.07.1948 – parlamentom krajowym wręczono **Dokumenty Frankfurckie** – do 1.09.1948 r. mają zwołać zgromadzenie konstytucyjne, które uchwali konstytucję przyszłych Niemiec.

1.09.1948 – posiedzenie Rady Parlamentarnej w Bonn.

8.04.1949 – utworzenie Trizonii (Bizonia plus strefa francuska)

8.05.1949 – uchwalenie konstytucji przez Radę parlamentarną.

14.08.1949 – wybory do Bundestagu.

12.09.1949 – prezydentem RFN został Theodor Heuss (FDP)

15.09.1949 – kanclerzem został Konrad Adenauer (CDU)

21.09.1949 – proklamowanie powstania Republiki Federalnej Niemiec (RFN)

5. Powstanie Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

maj 1949 – wybory do Niemieckiego Kongresu Ludowego

7.10.1949 – proklamowanie powstania Niemieckiej Republiki Demokratycznej NRD.

Prezydentem został Wilhelm Pieck (SED), premierem – Otto Grotewohl.

FDP – Partia Liberalno – Demokratyczna

CDU – Związek Chrześcijańskiej Demokracji